

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Περίληψη

Οκτώβριος 2014

Στο παρόν έγγραφο η ΕΚΤ αναλύει τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης (υπόδειγμα κοινοποίησης αποτελεσμάτων της συνολικής αξιολόγησης / υπόδειγμα διαφάνειας της EAT) τα οποία κοινοποιήθηκαν στις 26 Οκτωβρίου 2014.

Σε περίπτωση ασυμφωνίας, τα κοινοποιηθέντα αποτελέσματα, όπως συμφωνήθηκαν με τις εθνικές εποπτικές αρχές, υπερισχύουν του περιεχομένου της παρούσας έκθεσης.

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2014

Διεύθυνση	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany
Ταχυδρομική διεύθυνση	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany
Τηλέφωνο	+49 69 1344 0
Δικτυακός τόπος	http://www.ecb.europa.eu

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Αυτή είναι η ελληνική έκδοση της περίληψης της *Συγκεντρωτικής έκθεσης σχετικά με τη συνολική αξιολόγηση*. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να συμβουλευτείτε την ολοκληρωμένη έκδοση της έκθεσης στα αγγλικά στη διεύθυνση www.ecb.europa.eu.

ISBN	978-92-899-1466-6
DOI	10.2866/2641
Αριθμός καταλόγου ΕΕ	QB-05-14-015-EL-N

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ολοκλήρωση της συνολικής αξιολόγησης είναι ένα από τα βασικά κομβικά σημεία στην πορεία προς την έναρξη λειτουργίας του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (EEM) τον Νοέμβριο του 2014. Πρόκειται για μια άσκηση πρωτοφανούς έκτασης, και η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της συνιστά σημαντική βελτίωση ως προς το βάθος και τη συγκρισιμότητα των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση των συμμετεχουσών τραπεζών. Είμαστε πεπεισμένοι ότι αυτή η ουσιαστική αύξηση της διαφάνειας θα ωφελήσει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και, συνεπώς, με μεγάλη ικανοποίηση παρουσιάζουμε την παρούσα συγκεντρωτική έκθεση σχετικά με τη συνολική αξιολόγηση, η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα υποδείγματα κοινοποίησης των αποτελεσμάτων ανά τράπεζα.

Για τη διενέργεια της συνολικής αξιολόγησης καταβλήθηκαν εξαιρετικές προσπάθειες και κινητοποιήθηκαν σημαντικοί πόροι από όλους τους συμμετέχοντες φορείς, μεταξύ των οποίων οι εθνικές αρμόδιες αρχές των συμμετεχόντων κρατών μελών, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT), η EKT και οι συμμετέχουσες τράπεζες. Χάρη στον επαγγελματισμό, την άοκνη προσπάθεια και το ιδιαίτερα ανεπτυγμένο πνεύμα συνεργασίας, η άσκηση αυτή ολοκληρώθηκε με επιτυχία εντός πολύ απαιτητικού χρονοδιαγράμματος. Ο EEM απέδειξε την ικανότητά του να κινητοποιεί πόρους με σκοπό τη συνεργασία για την υλοποίηση ενός κοινού έργου. Στην EKT, εμπειρογνώμονες από το περιβάλλον τόσο της εποπτείας όσο και των κεντρικών τραπεζών είχαν εκτεταμένη συνεργασία, ιδίως όσον αφορά την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Σε σχέση με την άσκηση αυτή, μεγάλο μέρος της ευθύνης ανήκε στη Γενική Διεύθυνση Μακροπροληπτικής Πολιτικής και Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της EKT, όπως είχε συμβεί και με προηγούμενες παρόμοιες ασκήσεις της EAT. Εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας σε όλους τους συμμετέχοντες για την αφοσίωση και την εξαιρετικά επίπονη προσπάθεια που κατέβαλαν για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος και με άριστο επίπεδο ποιότητας.

Η ολοκλήρωση της συνολικής αξιολόγησης σηματοδοτεί την έναρξη ενός νέου εποπτικού καθεστώτος στη ζώνη του ευρώ και ο EEM θα παρακολουθήσει τη συνέχεια που θα δοθεί μετά τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης από τη στιγμή που θα αναλάβει την επί καθημερινής βάσης εποπτική δραστηριότητα στις 4 Νοεμβρίου 2014. Η αξιολόγηση αποτελεί ένα σημαντικό σημείο εκκίνησης για μια διαδικασία εντός της οποίας ο EEM θα χρησιμοποιεί όλα τα διαθέσιμα μέσα εντός των ορίων της αποστολής του με σκοπό να προάγει την εναρμόνιση σε βασικούς τομείς της εποπτικής και ρυθμιστικής μεταχείρισης των τραπεζών σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Αυτές οι προσπάθειες θα στηρίξουν την επίτευξη του γενικού στόχου του EEM να συμβάλλει ουσιαστικά στην ασφάλεια και την ευρωστία του τραπεζικού

συστήματος της ζώνης του ευρώ και ως εκ τούτου να ωφελεί τις οικονομίες και τους πολίτες των συμμετεχόντων κρατών μελών.

Φρανκφούρτη, 26 Οκτωβρίου 2014

Vítor Constâncio

Αντιπρόεδρος της ΕΚΤ

Danièle Nouy

Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου

1 ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ΕΚΤ διενέργησε τη συνολική αξιολόγηση στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την ανάληψη των καθηκόντων τραπεζικής εποπτείας τον Νοέμβριο του 2014. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα συνολικές προσαρμογές ύψους 48 δισεκ. ευρώ όσον αφορά τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού των συμμετεχουσών τραπεζών οι οποίες θα ληφθούν υπόψη στους λογαριασμούς τους ή στις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Συνολικά, μετά την άσκηση διαπιστώθηκε υστέρηση κεφαλαίων για 25 τράπεζες, συνολικού ύψους 25 δισεκ. ευρώ.

1.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) θα αναλάβει καθήκοντα τραπεζικής εποπτείας τον Νοέμβριο του 2014 εντός του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ). Στο πλαίσιο της προετοιμασίας, η ΕΚΤ διενέργησε συνολική αξιολόγηση 130¹ τραπεζών. Οι στόχοι που είχαν τεθεί για αυτή την άσκηση ήταν οι εξής:

- να ενισχυθούν οι ισολογισμοί των τραπεζών με την αποκατάσταση των διαπιστωθέντων προβλημάτων μέσω των απαραίτητων διορθωτικών ενεργειών,
- να αυξηθεί η διαφάνεια με τη βελτίωση της ποιότητας των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση των τραπεζών,
- να οικοδομηθεί μια σχέση εμπιστοσύνης με τη διαβεβαίωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών ότι, μετά την ολοκλήρωση των διορθωτικών ενεργειών, οι τράπεζες θα είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένες.

Η παρούσα έκθεση περιγράφει συνοπτικά την προσέγγιση που υιοθετήθηκε και παρουσιάζει τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης.

Το πεδίο εφαρμογής της συνολικής αξιολόγησης ήταν ευρύ. Τα 130 πιστωτικά ιδρύματα που συμπεριλήφθηκαν σε αυτήν (δηλ. οι «συμμετέχουσες τράπεζες»²) κατείχαν συνολικό ενεργητικό 22,0 τρισεκ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 81,6% του συνολικού ενεργητικού του τραπεζικού τομέα εντός του ΕΕΜ.³

Η συνολική αξιολόγηση περιλάμβανε δύο συνιστώσες.

¹ Η διαφορά μεταξύ του αριθμού αυτού σε σχέση με τον αριθμό των 128 ιδρυμάτων που είχε ανακοινωθεί αρχικά εξηγείται στην ενότητα 3.1.

² Από τις τράπεζες που έλαβαν μέρος στη συνολική αξιολόγηση δεν θα εποπτεύονται όλες άμεσα από την ΕΚΤ. Περισσότερες διευκρινίσεις για το θέμα αυτό παρέχονται στο Παράρτημα 9.1.

³ Στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

1) Ο έλεγχος της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού (asset quality review - AQR) ήταν μια αξιολόγηση της ακρίβειας της λογιστικής αξίας των στοιχείων ενεργητικού των τραπεζών σε δεδομένη χρονική στιγμή, δηλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2013, και παρείχε ένα σημείο εκκίνησης για την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων. Ο έλεγχος της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού διενεργήθηκε από την ΕΚΤ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ) και βασίστηκε σε ενιαία μεθοδολογία και εναρμονισμένους ορισμούς. Η άσκηση αυτή, το εύρος της οποίας ήταν πρωτοφανές, αποτέλεσε έναν διεξοδικό έλεγχο της οικονομικής ευρωστίας των τραπεζών που θα υπόκεινται στην άμεση εποπτεία της ΕΚΤ.

Η άσκηση αυτή βασίστηκε στον κανονισμό και στην οδηγία σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation and Directive - CRR/CRD IV) καθώς και στον ορισμό των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων από 1ης Ιανουαρίου 2014. Βάσει του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού, ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 ratio) που έπρεπε να διατηρούν οι τράπεζες ήταν 8%.

2) Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ήταν μια μελλοντικής προοπτικής εξέταση της ανθεκτικότητας της φερεγγυότητας των τραπεζών σύμφωνα με δύο υποθετικά σενάρια, στην οποία ελήφθησαν υπόψη νέες πληροφορίες προερχόμενες από τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού. Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διενεργήθηκε από τις συμμετέχουσες τράπεζες, την ΕΚΤ και τις ΕΑΑ, σε συνεργασία με την ΕΑΤ, η οποία σχεδίασε επίσης τη μεθοδολογία μαζί με την ΕΚΤ και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ). Ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) που έπρεπε να διατηρούν οι τράπεζες ήταν 8% σύμφωνα με το βασικό σενάριο και 5,5% σύμφωνα με το σενάριο δυσμενών εξελίξεων.

Στο έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού τηρήθηκαν οι ισχύοντες λογιστικοί και εποπτικοί κανονισμοί, συμπεριλαμβανομένων των κεφαλαιακών κανόνων CRR/CRD IV.⁴ Σε ορισμένους τομείς η μεθοδολογία της ΕΚΤ περιλάμβανε πρόσθετες εποπτικές απαιτήσεις σε σχέση με λογιστικές έννοιες προκειμένου να επιτευχθεί συνέπεια και επαρκής σύνεση. Τα αποτελέσματα έχουν προληπτικό χαρακτήρα. Έγιναν προσαρμογές βάσει του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού, κυρίως σε περιπτώσεις όπου οι τράπεζες δεν παρέβαιναν λογιστικούς κανόνες. Ωστόσο, αναμένεται ότι πολλές τράπεζες πιθανώς θα επιλέξουν να λάβουν υπόψη αυτές τις μεταβολές στους λογαριασμούς τους. Παραδείγματα τομέων όπου εφαρμόστηκαν πρόσθετες απαιτήσεις είναι τα σημεία ενεργοποίησης απομείωσης, ο υπολογισμός των μεμονωμένων ειδικών προβλέψεων και η αποτίμηση των εξασφαλίσεων.

⁴ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. Παράρτημα 9.4.

Η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων δεν αποτελεί πρόγνωση μελλοντικών γεγονότων αλλά είναι μια προληπτικής φύσεως άσκηση για την εξέταση της ικανότητας των τραπεζών να αντεπεξέρχονται σε ασθενέστερες οικονομικές συνθήκες. Στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων οι προβολές των τραπεζών υπόκεινταν σε κεντρικά καθορισμένες απαιτήσεις προκειμένου να διασφαλιστεί επαρκής σύνεση και αποτελέσματα υψηλής ποιότητας. Για παράδειγμα, τέθηκε η υπόθεση ότι οι ισολογισμοί παραμένουν σταθεροί στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα της άσκησης ως προς τον συνολικό όγκο των ανοιγμάτων, τη διάρκεια και τον συνδυασμό προϊόντων (δηλ. η υπόθεση στατικού ισολογισμού).⁵

Και στις δύο συνιστώσες η προσέγγιση που υιοθετήθηκε αποσκοπούσε στη διενέργεια μιας άσκησης βασιζόμενης σε αυστηρά και συνεπή πρότυπα, με έμφαση στη διασφάλιση ίσων όρων μεταχείρισης των τραπεζών.

Στο πλαίσιο του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού, πραγματοποιήθηκε αναλυτική αξιολόγηση ανά στοιχείο ενεργητικού για πάνω από 800 επιμέρους χαρτοφυλάκια που αναλογούσαν σε 57% του σταθμισμένου ως προς τον κίνδυνο ενεργητικού (Risk-Weighted Assets – RWA) των τραπεζών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη λεπτομερή ανάλυση περισσότερων από 119.000 δανειοληπτών, την αξιολόγηση της αποτίμησης περίπου 170.000 στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση, την ανάπτυξη 765 μοντέλων για την επαλήθευση των εκτιμήσεων των τραπεζών για συλλογικές προβλέψεις και περισσότερων από 100 μοντέλων για την αξιολόγηση του υπολογισμού της προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA), την αναπροσαρμογή της αξίας περισσότερων από 5.000 εκ των πιο σύνθετων ανοιγμάτων εύλογης αξίας και την αναθεώρηση πάνω από 100 σύνθετων μοντέλων αποτίμησης. Για τη διενέργεια αυτού του διεξοδικού ελέγχου απασχολήθηκαν πάνω από 6.000 εμπειρογνώμονες στην κορύφωσή του.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέπεια και η ίση μεταχείριση τόσο στον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού όσο και στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, κεντρικές ομάδες στην EKT διενέργησαν ανεξάρτητη διασφάλιση ποιότητας σε σχέση με τις εργασίες των τραπεζών και των ΕΑΑ. Η EKT διατήρησε στενή επαφή με τις ΕΑΑ, απαντώντας σε πάνω από 8.000 ερωτήσεις για θέματα μεθοδολογίας και διαδικασίας. Η EKT έλεγξε και επαλήθευσε τα αποτελέσματα από μια συνολική σκοπιά του EEM με τη χρήση συγκριτικής αξιολόγησης, ενώ συνεργάστηκε και με τις ΕΑΑ για τη διερεύνηση συγκεκριμένων ζητημάτων που ανέκυψαν. Σε αυτή τη διαδικασία διασφάλισης ποιότητας συμμετείχαν περισσότεροι από 100 εμπειρογνώμονες από την EKT, με τη συνδρομή εξωτερικών συνεργατών.

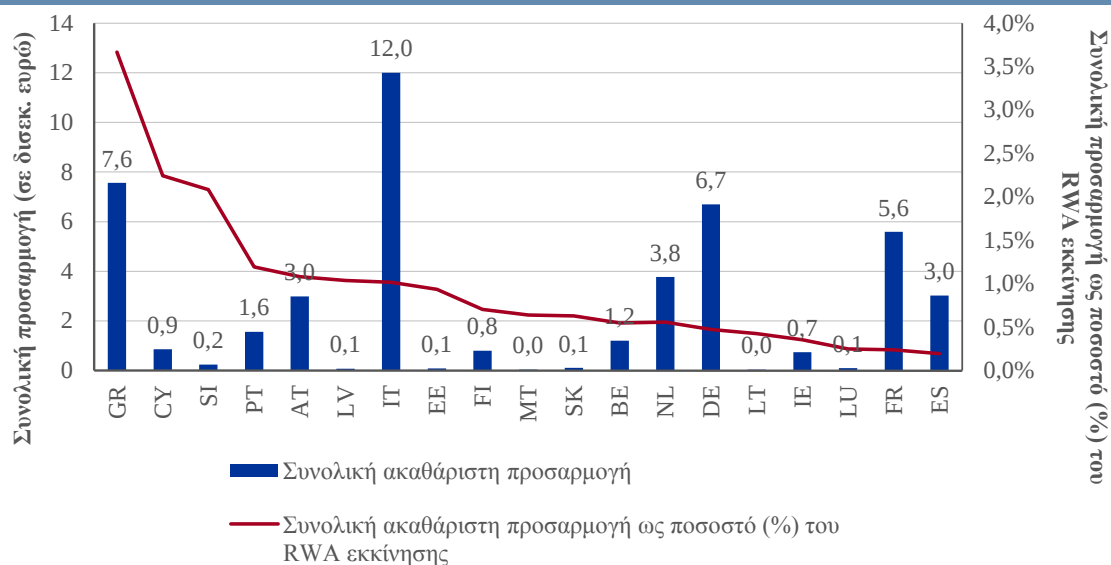
⁵ Για πιο αναλυτική περιγραφή, βλ. Ενότητα 3.3.2.

1.2 ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ο έλεγχος της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού είχε ως αποτέλεσμα συνολικές προσαρμογές ύψους 47,5 δισεκ. ευρώ όσον αφορά τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού των συμμετεχουσών τραπεζών στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Οι προσαρμογές αυτές, ειδικότερα οι προσαρμογές συγκεκριμένων προβλέψεων για ανοίγματα μη λιανικής τραπεζικής, προέκυψαν κατά κύριο λόγο από στοιχεία ενεργητικού που καταγράφονται στον ισολογισμό σύμφωνα με την αρχή του δεδουλευμένου. Επιπροσθέτως, το ύψος των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων που συμπεριλήφθηκαν στη συνολική αξιολόγηση αυξήθηκε κατά 135,9 δισεκ. ευρώ, καθώς τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα υπολογίστηκαν βάσει εναρμονισμένων και συγκρίσιμων ορισμών, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των ρυθμίσεων οφειλών ως σημείου ενεργοποίησης καθεστώτος μη εξυπηρετούμενου ανοίγματος.

Οι επιδράσεις σε εποπτικό και λογιστικό επίπεδο, καθώς και τα ποιοτικά συμπεράσματα της άσκησης που αφορούν, για παράδειγμα, την αρτιότητα των εσωτερικών διεργασιών των τραπεζών, θα αξιολογηθούν από τις νέες μεικτές εποπτικές ομάδες του EEM. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και σε περιπτώσεις όπου οι προσαρμογές δεν θα αντικατοπτρίζονται στους λογαριασμούς των τραπεζών, όλα τα συμπεράσματα θα λαμβάνονται υπόψη κατά την άσκηση της εποπτείας σε διαρκή βάση, καθώς και στις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Όπως φαίνεται στο Σχήμα 1, οι προσαρμογές που προκύπτουν από τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού διαφέρουν από χώρα σε χώρα, καθώς εφαρμόστηκαν ομοιόμορφα πρότυπα, ενώ οι προηγούμενες προσεγγίσεις ενδεχομένως παρουσίαζαν αποκλίσεις.

Διάγραμμα 1 Ακαθάριστη προσαρμογή βάσει του AQR ανά χώρα συμμετέχουσας τράπεζας

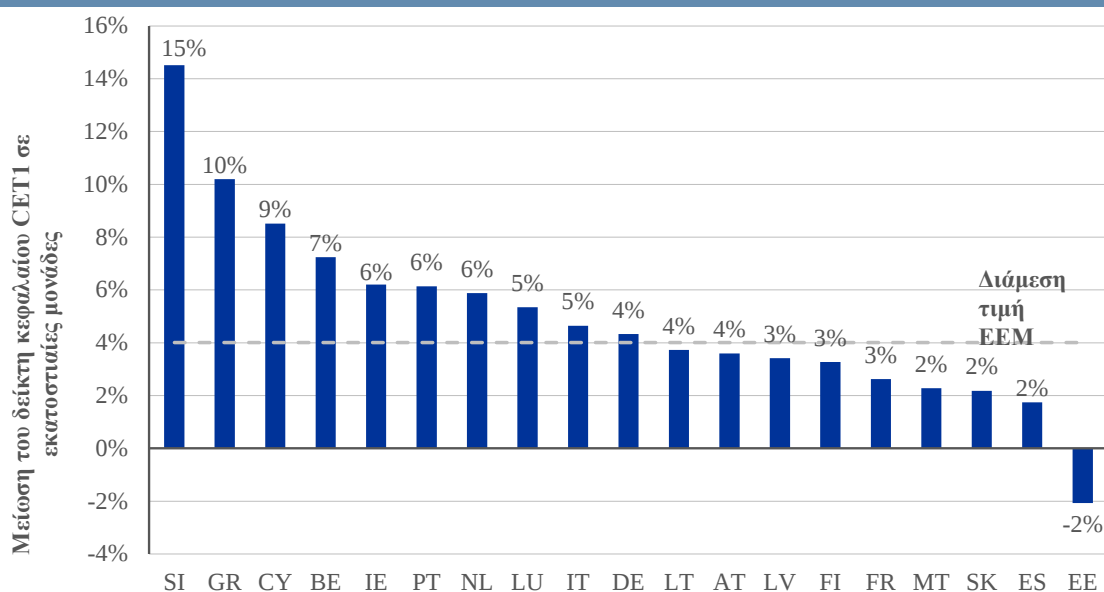

Πέραν των άμεσων προσαρμογών της τρέχουσας λογιστικής αξίας, το αποτέλεσμα του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού αντανακλάται επίσης στην προβολή για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών σύμφωνα με τα υποθετικά σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

Σύμφωνα με το σενάριο δυσμενών εξελίξεων, το συνολικό διαθέσιμο κεφάλαιο των τραπεζών θα μειωθεί, βάσει της προβολής, κατά 215,5 δισεκ. ευρώ (22% του κεφαλαίου το οποίο διακρατούν οι συμμετέχουσες τράπεζες) και το σταθμισμένο ως προς τον κίνδυνο ενεργητικό θα αυξηθεί, βάσει της προβολής, κατά περίπου 860 δισεκ. ευρώ έως το 2016. Αν αυτό το αποτέλεσμα συνυπολογιστεί ως κεφαλαιακή απαίτηση σε επίπεδο ελάχιστου ορίου, τότε η συνολική επίδραση στο κεφάλαιο διαμορφώνεται σε 262,7 δισεκ. ευρώ βάσει του σεναρίου δυσμενών εξελίξεων.

Αυτή η επίδραση στο κεφάλαιο οδηγεί σε μείωση της διάμεσης τιμής του δείκτη κεφαλαίου CET1 των συμμετεχουσών τραπεζών κατά 4,0 εκατοστιαίες μονάδες, από 12,4% σε 8,3% το 2016. Η προβολή για τη μείωση της διάμεσης τιμής του δείκτη κεφαλαίου CET1 για τις τράπεζες σε κάθε χώρα παρουσιάζεται στο Σχήμα 2.

Διάγραμμα 2 Προβολή για τη μείωση της διάμεσης τιμής του δείκτη κεφαλαίου CET1 βάσει του σεναρίου δυσμενών εξελίξεων στο πλαίσιο της συνολικής αξιολόγησης ανά χώρα συμμετέχουσας τράπεζας

Μολονότι τα στοιχεία δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα, η σύμφωνη με την προβολή μείωση της διάμεσης τιμής του δείκτη κεφαλαίου CET1 ήταν 2,9%⁶ στο πλαίσιο της άσκησης CCAR (Comprehensive Capital Analysis and Review) που πραγματοποιήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες το 2014, 3,9% στο πλαίσιο του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού που πραγματοποιήθηκε στην Ισπανία το 2012⁷ και 2,1% στο πλαίσιο της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που διεξήγαγε η EAT το 2011⁸.

Συνολικά, σύμφωνα με τη συνολική αξιολόγηση διαπιστώθηκε υστέρηση κεφαλαίων ύψους 24,6 δισεκ. ευρώ σε 25 συμμετέχουσες τράπεζες μετά από σύγκριση των δεικτών φερεγγυότητας βάσει της προβολής με τα ελάχιστα όρια που είχαν καθοριστεί για την άσκηση.⁹

Η υστέρηση κεφαλαίων ύψους 24,6 δισεκ. ευρώ μπορεί να αναλυθεί σε τρεις επιμέρους συνιστώσες. Το ποσό της υστέρησης που προέκυψε από την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που διεξήγαγαν οι τράπεζες και την άσκηση διασφάλισης ποιότητας που διενήργησε η ΕΚΤ ήταν 11,2 δισεκ. ευρώ χωρίς να έχουν γίνει προσαρμογές βάσει των

⁶ Άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στο πλαίσιο του νόμου Dodd-Frank – σενάριο εξαιρετικά δυσμενών εξελίξεων. Στο πλαίσιο της άσκησης του 2013 η μείωση της διάμεσης τιμής του δείκτη κεφαλαίου CET1 ήταν 2,9%.

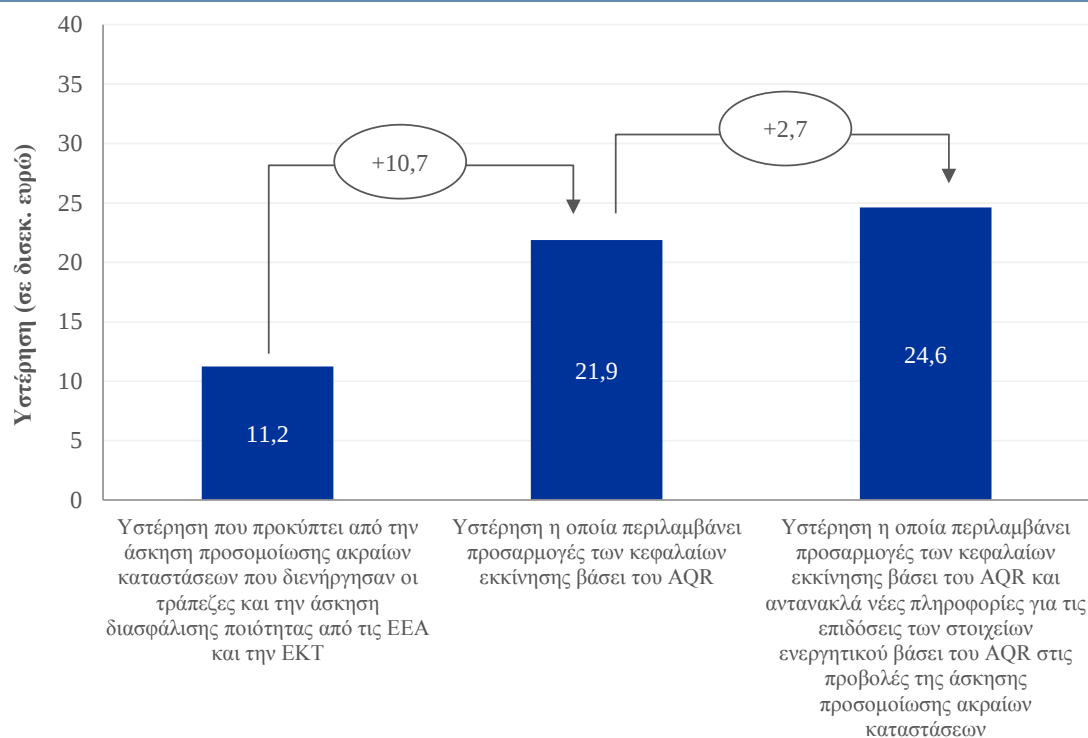
⁷ Λόγω του μικρού αριθμού συμμετεχουσών τραπεζών αυτό το ποσοστό ισοδυναμεί με σταθμισμένο μέσο όρο.

⁸ Η άσκηση στηρίχθηκε σε χαμηλότερη κεφαλαιακή βάση εκκίνησης σε σύγκριση με την τρέχουσα άσκηση.

⁹ 8% για τον δείκτη κεφαλαίου CET1 σύμφωνα με το βασικό σενάριο και τον έλεγχο της ποιότητας στοιχείων ενεργητικού και 5,5% για τον δείκτη κεφαλαίου CET1 σύμφωνα με το σενάριο δυσμενών εξελίξεων.

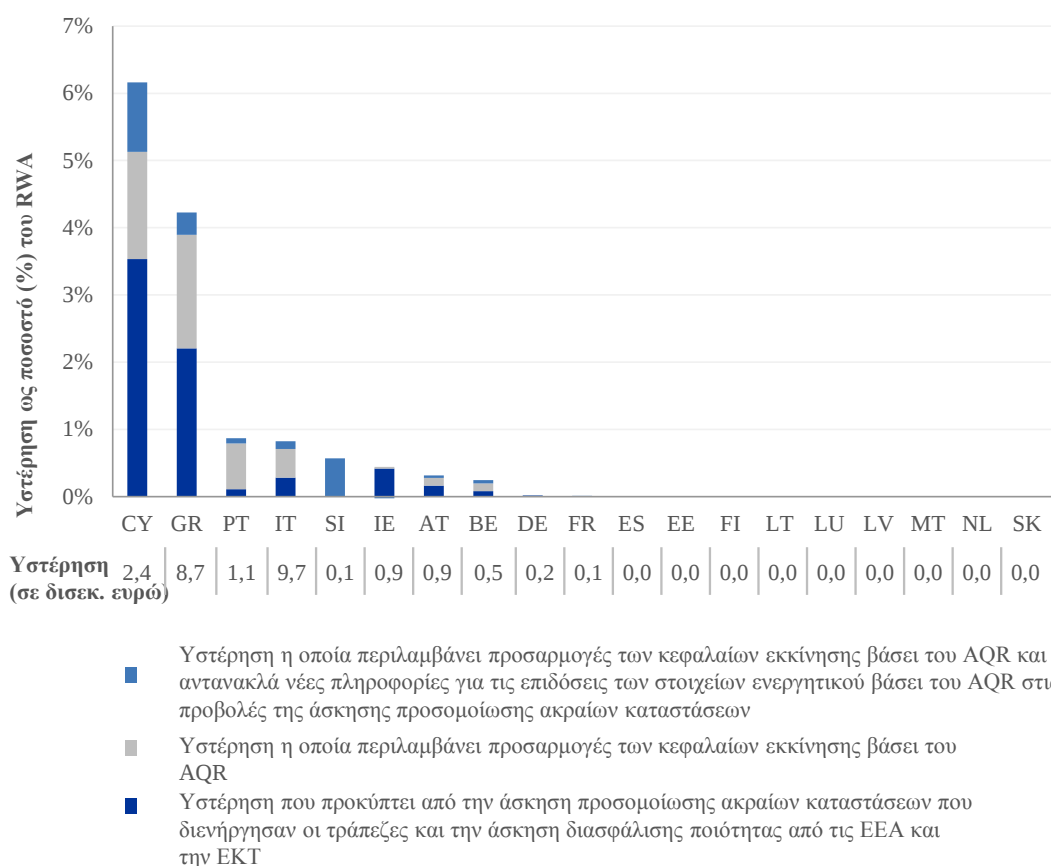
αποτελεσμάτων του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού αλλά αφού είχαν συνυπολογιστεί όλα τα υφιστάμενα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Με την προσμέτρηση της μείωσης των διαθέσιμων κεφαλαίων στο σημείο εκκίνησης λόγω των προσαρμογών που πρόέκυψαν από τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού, η υστέρηση αυτή αυξάνεται σε 21,9 δισεκ. ευρώ. Τέλος, η συμπερίληψη των νέων πληροφοριών για τις επιδόσεις των στοιχείων ενεργητικού που προέκυψαν από τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού στις προβολές της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων είχε ως αποτέλεσμα συνολική υστέρηση ύψους 24,6 δισεκ. ευρώ. Οι επιδράσεις αυτές παρουσιάζονται στο Σχήμα 3.

Διάγραμμα 3 Υστέρηση κεφαλαίων στο πλαίσιο της συνολικής αξιολόγησης ανά βασική συνιστώσα

Η συνολική υστέρηση κεφαλαίων που πρόέκυψε στο πλαίσιο της συνολικής αξιολόγησης παρουσιάζεται επίσης στο Σχήμα 4 ανά χώρα συμμετέχουσας τράπεζας. Απεικονίζεται σε όρους σταθμισμένου ως προς τον κίνδυνο ενεργητικού σε επίπεδο χώρας, δηλαδή αντανakλάται η σπουδαιότητα της υστέρησης σε σχέση με το μέγεθος των τραπεζών που συμμετείχαν στην άσκηση και παρουσιάζεται η άμεση επίδραση στον δείκτη κεφαλαίου CET1 των τραπεζών.

Διάγραμμα 4 Υστέρηση κεφαλαίων στο πλαίσιο της συνολικής αξιολόγησης ανά χώρα συμμετέχουσας τράπεζας

Αυτή η υστέρηση κεφαλαίων η οποία διαπιστώθηκε από τη συνολική αξιολόγηση μπορεί να εξεταστεί σε σχέση με την πρόσφατη άντληση κεφαλαίων που πραγματοποίησαν οι συμμετέχουσες τράπεζες. Από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης το 2008 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013, οι τράπεζες που συμμετείχαν στην άσκηση άντλησαν κεφάλαια άνω των 200 δισεκ. ευρώ. Από την 1η Ιανουαρίου 2014 αντλήθηκαν επιπλέον κεφάλαια ύψους 57,1 δισεκ. ευρώ τα οποία δεν έχουν συνυπολογιστεί στα παραπάνω αποτελέσματα, αλλά θα ληφθούν υπόψη από τις μεικτές εποπτικές ομάδες ως παράγοντας μετριασμού των υστερήσεων που διαπιστώθηκαν.

Παρακάτω παρουσιάζονται ανά τράπεζα οι κεφαλαιακές ανάγκες που διαπιστώθηκαν, τα κεφάλαια που έχει αντλήσει κάθε πιστωτικό ίδρυμα από τις 31 Δεκεμβρίου 2013¹⁰ καθώς και η εναπομένουσα υστέρηση κεφαλαίων. Καθένα από τα 25 πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στον Πίνακα 1 θα υποβάλει στην αντίστοιχη μεικτή εποπτική ομάδα εντός δύο εβδομάδων από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας έκθεσης σχέδιο κάλυψης των κεφαλαιακών αναγκών στο οποίο θα αναλύεται λεπτομερώς ο τρόπος κάλυψης της υστέρησης αυτής. Οι

¹⁰ Έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2014.

μεικτές εποπτικές ομάδες θα ελέγξουν τη βιωσιμότητα αυτών των σχεδίων, λαμβάνοντας υπόψη τα κεφάλαια που έχουν ήδη αντλήσει οι συμμετέχουσες τράπεζες στις οποίες διαπιστώθηκε υστέρηση.¹¹

Μετά την αντιστάθμιση των υστερήσεων που διαπιστώθηκαν με τα συνολικά κεφάλαια που έχουν ήδη αντληθεί (αφού έχει ληφθεί υπόψη η επαναγορά κεφαλαιακών μέσων), θα πρέπει ακόμη να καλυφθεί υπόλοιπο 9,5 δισεκ. ευρώ¹² που αφορά 13 τράπεζες. Επειδή η υστέρηση κεφαλαίων δύο εξ αυτών των τραπεζών υπολογίστηκε βάσει προβολής στατικού ισολογισμού¹³, προκειμένου οι μεικτές εποπτικές ομάδες να προσδιορίσουν τις τελικές κεφαλαιακές απαιτήσεις θα λάβουν υπόψη τις προβολές δυναμικού ισολογισμού (οι οποίες διενεργήθηκαν παράλληλα με την αξιολόγηση βάσει στατικού ισολογισμού καθώς τα σχέδια αναδιάρθρωσης συμφωνήθηκαν με τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μετά την 1η Ιανουαρίου 2014). Σύμφωνα με την υπόθεση δυναμικού ισολογισμού, μία τράπεζα δεν παρουσιάζει καμία υστέρηση και ακόμη μία στην ουσία δεν παρουσιάζει υστέρηση

¹¹ Η Banca Piccolo Credito Valtellinese, Società Cooperativa ('Credito Valtellinese') θεωρείται λιγότερο σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα και θα υπόκειται στην έμμεση εποπτεία της ΕΚΤ εντός του ΕΕΜ. Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα λιγότερο σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα, μπορείτε να ανατρέξετε στην Ενότητα 3.1.1 και στο Παράρτημα 9.1.

¹² Σημειώνεται ότι η άντληση κεφαλαίων από ορισμένες τράπεζες ήταν μεγαλύτερη από την υστέρηση κεφαλαίων τους, γεγονός που εξηγεί την απόκλιση μεταξύ αφενός του δέλτα της υστέρησης πριν και μετά την άντληση κεφαλαίων και αφετέρου των συνολικών αντληθέντων κεφαλαίων, μετά τον Ιανουάριο του 2014, από τις τράπεζες με διαπιστωθείσα υστέρηση, που είναι 18,6 δισεκ. ευρώ.

¹³ Η Eurobank στην ουσία δεν παρουσιάζει υστέρηση και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δεν παρουσιάζει καμία υστέρηση.

Πίνακας 1 Συμμετέχουσες τράπεζες με υστέρηση κεφαλαίων

Όνομα τράπεζας	Δείκτης κεφαλαίου CET1 - σημείο εκκίνησης	Δείκτης κεφαλαίου CET1 - μετά τον AQR	Δείκτης κεφαλαίου CET1 - βασικό σενάριο	Δείκτης κεφαλαίου CET1 - σενάριο δυσμενών εξελίξεων	Υστέρηση κεφαλαίων (σε δισεκ. ευρώ)	Καθαρή άντληση αποδεκτών κεφαλαίων (σε δισεκ. ευρώ)	Υστέρηση μετά την καθαρή άντληση κεφαλαίων (σε δισεκ. ευρώ)
Eurobank ¹	10,6%	7,8%	2,0%	-6,4%	4,63	2,86	1,76
Monte dei Paschi di Siena	10,2%	7,0%	6,0%	-0,1%	4,25	2,14	2,11
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ¹	10,7%	7,5%	5,7%	-0,4%	3,43	2,50	0,93
Banca Carige	5,2%	3,9%	2,3%	-2,4%	1,83	1,02	0,81
Cooperative Central Bank	-3,7%	-3,7%	-3,2%	-8,0%	1,17	1,50	0,00
Banco Comercial Português	12,2%	10,3%	8,8%	3,0%	1,14	-0,01	1,15
Τράπεζα Κύπρου	10,4%	7,3%	7,7%	1,5%	0,92	1,00	0,00
Oesterreichischer Volksbanken-Verbund	11,5%	10,3%	7,2%	2,1%	0,86	0,00	0,86
permanent tsb	13,1%	12,8%	8,8%	1,0%	0,85	0,00	0,85
Veneto Banca	7,3%	5,7%	5,8%	2,7%	0,71	0,74	0,00
Banco Popolare	10,1%	7,9%	6,7%	4,7%	0,69	1,76	0,00
Banca Popolare di Milano	7,3%	6,9%	6,5%	4,0%	0,68	0,52	0,17
Banca Popolare di Vicenza	9,4%	7,6%	7,5%	3,2%	0,68	0,46	0,22
Τράπεζα Πειραιώς	13,7%	10,0%	9,0%	4,4%	0,66	1,00	0,00
Credito Valtellinese	8,8%	7,5%	6,9%	3,5%	0,38	0,42	0,00
Dexia ²	16,4%	15,8%	10,8%	5,0%	0,34	0,00	0,34
Banca Popolare di Sondrio	8,2%	7,4%	7,2%	4,2%	0,32	0,34	0,00
Ελληνική Τράπεζα	7,6%	5,2%	6,2%	-0,5%	0,28	0,10	0,18
Münchener Hypothekenbank	6,9%	6,9%	5,8%	2,9%	0,23	0,41	0,00
AXA Bank Europe	15,2%	14,7%	12,7%	3,4%	0,20	0,20	0,00
C.R.H. - Caisse de Refinancement de l'Habitat	5,7%	5,7%	5,7%	5,5%	0,13	0,25	0,00
Banca Popolare dell'Emilia Romagna	9,2%	8,4%	8,3%	5,2%	0,13	0,76	0,00
Nova Ljubljanska banka ³	16,1%	14,6%	12,8%	5,0%	0,03	0,00	0,03
Liberbank	8,7%	7,8%	8,5%	5,6%	0,03	0,64	0,00
Nova Kreditna Banka Maribor ³	19,6%	15,7%	12,8%	4,4%	0,03	0,00	0,03
Σύνολο	10,0%	8,4%	7,2%	2,1%	24,62	18,59	9,47

¹ Οι τράπεζες αυτές παρουσιάζουν υστέρηση κεφαλαίων βάσει προβολής στατικού ισολογισμού. Ωστόσο, για τον προσδιορισμό των τελικών κεφαλαιακών τους αναγκών θα ληφθούν υπόψη προβολές δυναμικού ισολογισμού (οι οποίες διενεργήθηκαν παράλληλα με την αξιολόγηση βάσει στατικού ισολογισμού, καθώς συμφωνήθηκαν σχέδια αναδιάρθρωσης με τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού μετά την 1η Ιανουαρίου 2014). Σύμφωνα με την υπόθεση για δυναμικό ισολογισμό, αυτές οι τράπεζες δεν παρουσιάζουν υστέρηση κεφαλαίου αφού ληφθεί υπόψη η καθαρή αύξηση κεφαλαίου.

² Λαμβανομένου υπόψη του σχεδίου συντεταγμένης εξυγίανσης αυτού του ιδρύματος, το οποίο έχει λάβει κρατικές εγγυήσεις, δεν απαιτείται αύξηση κεφαλαίου μετά τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης.

³ Η επίδραση που άσκησαν το 2014 τα μέτρα αναδιάρθρωσης που είχαν ήδη ληφθεί για να βελτιωθεί η διαρθρωτική κερδοφορία και η διατήρηση κερδών εις νέον των τραπεζών θα καλύψει τη διαπιστωθείσα υστέρηση κεφαλαίων.

Ο υπολογισμός του κεφαλαίου CET1 που χρησιμοποιήθηκε στη συνολική αξιολόγηση και παρουσιάζεται παραπάνω έγινε με βάση τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις και τις εθνικές μεταβατικές ρυθμίσεις, με σαφή εξαίρεση την παύση της εποπτικής προσαρμογής για τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες επί ανοιγμάτων έναντι κεντρικών κυβερνήσεων που είναι ταξινομημένα στην κατηγορία «διαθέσιμα προς πώληση» (available-for-sale – AFS) για τα οποία εφαρμόστηκε η σταδιακά υιοθετούμενη εναρμονισμένη προσέγγιση που έχει καθορίσει η EAT.¹⁴ Λόγω αυτής της εθνικής διακριτικής ευχέρειας σε σχέση με τις μεταβατικές ρυθμίσεις ο ορισμός του κεφαλαίου που χρησιμοποιείται επί του παρόντος ποικίλλει μεταξύ τραπεζών και χωρών. Οι αποκλίσεις που προκύπτουν θα μειωθούν σταδιακά τα προσεχή έτη καθώς οι μεταβατικές ρυθμίσεις θα τεθούν σταδιακά εκτός ισχύος. Ταυτόχρονα, η EKT αναγνωρίζει την ανάγκη να βελτιωθεί η συνέπεια ως προς τον ορισμό του κεφαλαίου και επομένως η συνέπεια ως προς την ποιότητα του κεφαλαίου CET1. Αυτό θα πρέπει να αποτελέσει για τον EEM ζήτημα προτεραιότητας. Η κοινοποίηση της επίδρασης των μεταβατικών διατάξεων στο κεφάλαιο CET1 επιτρέπει την αντικειμενική σύγκριση, όπου εξουδετερώνεται η επίδραση των εθνικών επιλογών.

1.3 ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η κυρίως έκθεση έχει την ακόλουθη δομή:

- Γενικό πλαίσιο της άσκησης: στόχοι, κατευθυντήριες αρχές και τρόπος ερμηνείας των αποτελεσμάτων.
- Πεδίο εφαρμογής της άσκησης και συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας: συμμετέχουσες τράπεζες, προσδιορισμός των ζητημάτων που εξετάζονται, γενική παρουσίαση της προσέγγισης.
- Διασφάλιση ποιότητας: οι διαδικασίες και οι αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν για να διασφαλιστεί η συνέπεια και η ακρίβεια των αποτελεσμάτων.
- Συγκεντρωτικά αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης.
- Αποτελέσματα του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού και περαιτέρω ανάλυση: εξέταση των επιμέρους προσδιοριστικών παραγόντων των αποτελεσμάτων του εν λόγω ελέγχου.

¹⁴ Η εναρμονισμένη προσέγγιση της EAT για τη σταδιακή εφαρμογή των απαιτήσεων είναι: 2014-20%, 2015-40%, 2016-60%.

- Αποτελέσματα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και περαιτέρω ανάλυση: εξέταση των επιμέρους προσδιοριστικών παραγόντων των αποτελεσμάτων της εν λόγω άσκησης.
- Κεφαλαιακά μέτρα που έλαβαν οι συμμετέχουσες τράπεζες: ποσότητα και σύνθεση του κεφαλαίου των συμμετεχουσών τραπεζών, συμπεριλαμβανομένων της μεταχείρισης των αφαιρέσεων και της σχετικής ποιότητας του κεφαλαίου CET1.

1.4 Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Το πεδίο εφαρμογής της άσκησης ήταν εκτενές:

- 19 συμμετέχουσες χώρες.
- 130 συμμετέχουσες τράπεζες.
- Καλύφθηκε το 81,6% των συνολικών στοιχείων ενεργητικού των τραπεζών εντός του ΕΕΜ.
- Περισσότεροι από 6.000 εμπειρογνώμονες συμμετείχαν στις τραπεζικές ομάδες της ΕΚΤ και των ΕΕΑ.

Ο χαρακτήρας της άσκησης ήταν διεξοδικός:

- Εξετάστηκαν περισσότερα από 800 επιμέρους χαρτοφυλάκια.
- Αναλύθηκαν λεπτομερώς περισσότεροι από 119.000 οφειλέτες.
- Αναπροσαρμόστηκε η αξία περισσότερων από 170.000 στοιχείων που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις.
- Επαληθεύτηκαν περισσότερα από 850 μοντέλα σχηματισμού προβλέψεων και προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA).
- Αναπροσαρμόστηκε η αξία περισσότερων από 5.000 τίτλων.